

EDU FORUM

Milana Rakića 141, 11050 Beograd
info@eduforum.org.rs; eduforumbeograd@gmail.com
www.eduforum.org.rs

Усвојене измене Закона о уџбеницима озбиљан ризик за враћање у прошлост

Еду форум сматра да је данашњим усвајањем измена Закона о уџбеницима пропуштена важна прилика да се чује глас оних који овај систем свакодневно носе, глас наставника, стручњака, родитеља и ученика. Уместо тога, измене су усвојене по убрзаној процедури, чиме је јавност остављена без одговора на кључна питања: зашто се уводе уџбеници „од националног значаја“, зашто баш сада, и зашто без стварне јавне расправе?

Новим одредбама држава постаје једини издавач уџбеника за девет школских предмета за основну школу. Овакво решење враћа нас у време монопола, што је супротно вредностима Европске уније, а чијем приступању бар у теорији тежимо.

Осим тога, Еду форум је више пута упозоравао на спорне одредбе закона које прописују да ће аутори уџбеника бити бирани „међу лицима од ауторитета и интегритета“, упркос томе закон је усвојен без иједног објашњеног критеријума:

- ко процењује ауторитет?
- како се мери интегритет?
- чији је вредносни систем мерило?
- и најважније: који „ауторитет“ контролише контролоре?

Наглашавамо да без јасних и транспарентних процедура, ова формулација отвара врата за фаворизовање „пожељних“ аутора, што је директан пут ка злоупотребама и дискриминацији стручњака који можда нису подобни.

Еду форум очекује од Министарства просвете да хитно и јавно објасни:

- по којим критеријумима ће се бирати аутори државних уџбеника,
- ко ће седети у комисијама,
- и како ће јавност моћи да контролише тај процес,

Такође позивамо Министарство да, пре него што државни уџбеници уђу у употребу, организује отворени дијалог са наставницима, родитељима, стручњацима и организацијама цивилног друштва јер образовање није техничко питање, оно је темељ развоја сваке земље и мора бити изнад политике и партикуларних интереса.

Пројекат Униформисање мишљења се реализује у оквиру пројекта „ЕУ Ресурс центра за цивилно друштво у Србији“, који Београдска отворена школа, ENECA, Ужички центар за права детета, Нова планска пракса, Сигурне стазе, Млади пољопривредници Србије, и међународним партнерима, фондацијом Фридрих Еберт (Friedrich Ebert Stiftung). Пројекат је подржан од стране Европске уније и биће реализован у периоду од 2023. до 2026. године.

EDU FORUM

Milana Rakića 141, 11050 Beograd
info@eduforum.org.rs; eduforumbeograd@gmail.com
www.eduforum.org.rs

У Београду, 03.12.2025.

Председник: Александар Марков

Пројекат Униформисање мишљења се реализује у оквиру пројекта „ЕУ Ресурс центра за цивилно друштво у Србији“, који Београдска отворена школа, ENECA, Ужички центар за права детета, Нова планска пракса, Сигурне стазе, Млади пољопривредници Србије, и међународним партнерима, фондацијом Фридрих Еберт (Friedrich Ebert Stiftung). Пројекат је подржан од стране Европске уније и биће реализован у периоду од 2023. до 2026. године.